

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. PODWYŻSZENIA KRZYŻA ŚW. I ŚW. STANISŁAWA BPA

2. Czas powstania

1957-1966 r.

3. Miejscowość

H A J N Ó W K A

4. Adres

Hajnówka ul. 1-go Maja 16

nr hipoteczny:

5. Przynależność administracyjna

województwo Białystok

gmina Hajnówka

pow. Hajnówka

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo Białystok

powiat Hajnówka

8. Właściciel i jego adres

Paraf. rzym.-kat.
ul. Ks. Ściegiennego 7
17-200 Hajnówka

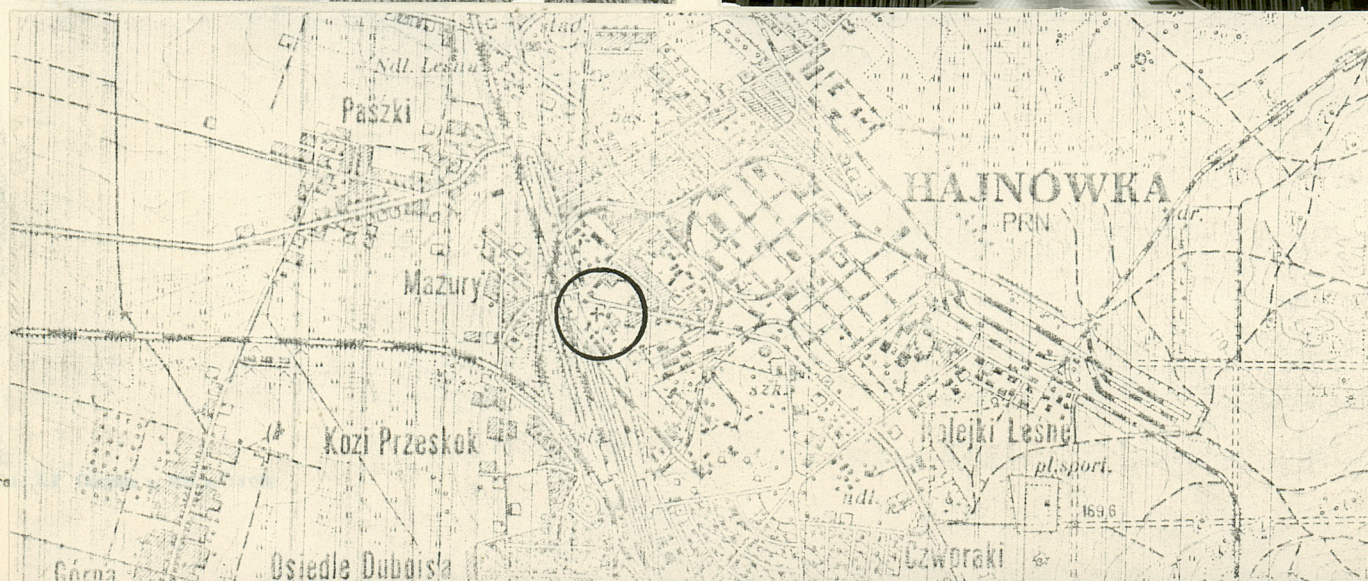
9. Użytkownik i jego adres

J. W.

10. Rejestr zabytków

Nr 692

data 01.02.1988

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

- Pierwotnie Hajnówka należała do parafii Narewka. Parafię erygowano w 1923 r. Pierwszą kaplicę zlokalizowano w baraku. Po jego pożarze w 1936 r. przystąpiono do budowy kościoła, istniał on do 1964 r. Kościół obecny wzniesiono wg. projektu Marzyńskiego Władysława, architekta z Warszawy w latach 1957-1966. Budowę kierował Ks. [REDAKTED]. W apsydzie mozaika projektu prof. Wiktora Zina wykonana w latach 1982-84.

- Eklektyzm

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

- Sytuacja: położony w środku miasta, przy ul. 1-go Maja, do której zwrócony fasadą. Przy prostokątnym placu kościelnym, przy którym także od strony zach. dom parafialny. Plac kościelny z metalowym ogrodzeniem w formie prostokątnych ram na betonowym cokole. Ramy wypełnione pionowymi prętami.
- Materiał i konstrukcja: murowany z cegły na zaprawie wapiennej, obustronnie tynkowany. Posadzki z ugrzewo-brązowej terakoty, z płyt szarego piaskowca oraz cementowe. Sklepienia ceglane, na gurtach. Więźba dachowa drewniana, krokwiowo-stolcowa z dwoma parami stolców/proste i pochyłe/ oraz jętek. Pokrycie dachu z miedzianej blachy. Okna w metalowych ramach. Drzwi drewniane, futrynowe jedno i dwuskrzydłowe, płycinowe. Schody na chór muzyczny drewniane, zabiegowe. Schody zewnętrzne wylewane.
- Rzut: korpus trójnawowy, czteroprzęsłowy, z przęsłem wieżowym i transeptem. Nawa główna dwukrotnie szersza od bocznych. Transept szerszy od przęsła nawowego zakończony półkolistymi apsydami. Prezbiterium prostokątne, nieco węższe od nawy głównej a równe szerokością transeptowi, trójprzęsłowe, zakończone półkolistą apsydą. Po bokach transeptu prostokątne zakrystie długością równe prezbiterium, nieco szersze od naw bocznych. Zakrystie wsch. z wydzielonym prostokątnym wiatrakapem, zach. z kwadratowym skarbcem. Obie lokalności przy ścianach transeptu.
- Bryła: rozczłonkowana, złożona z prostopadłościanów i walców, z wieżą. Nawa główna, prezbiterium i transept prostopadłościenne, jednakowej wysokości, nakryte trójpółkaciowymi dachami. Apsydy nakryte dachami stożkowymi. Zakrystie o połowę niższe od prezbiterium, nakryte dwuspadowymi dachami. Nawy boczne wyższe od zakrystii, równe apsydom, nakryte dwuspadowymi dachami. Wieża w formie wysokiego prostopadłościanu zwieńczona czterospadowym daszkiem. Na nim osiem słupów podtrzymujących wysoki ostrosłupowy hełm zakończony kulą i krzyżem. Na skrzyżowaniu dachów nawy i transeptu mała sygnaturka.
- Elewacje: wszystkie tynkowane, na cokołach, zwieńczone prostymi gzymsami. Fasada /płn./ trójosiowa, wieżowa. Wieża dwukondygnacyjna. Na osi portal główny, po obu stronach portale boczne. Pod gzymsem wieży, na wszystkich bokach tryforyjny układ trzech półkoliście zwieńczonych okien. Nad portalem głównym półkolistą wnęką. Naroża wieży i naw bocznych ujęte pseudoskarpami. Portal główny uskokowy, półkoliście zwieńczony, zdobiony kolumnienkami bez głowic lecz na cokolikach. W tympanonie skośne kraty z płaskownika. Drzwi prostokątne z nadprożem. Portale boczne uskokowe, uproszczone. Między nimi a wewnątrz bardzo wąskie okienka. Elewacje boczne /wsch. i zach./ analogicznie opracowane, dziesięcioosiowe. Część nawowa z przęsłem wieżowym pięcioosiową. Na osiach w nawach bocznych półkoliście zamknięte i rozglifione okna, między oknami pseudoskarpy. W ścianie nawy głównej w której brak przęsła wieżowego cztery oprofilowane okulusy. Apsydy transeptu dwuokienne, okna jak w nawach bocznych. Zakrystie trójosiowe, z dwoma okulusami i drzwiami półkoliście zwieńczonymi. Ściana prezbiterium z trzema oknami jak w apsydzie. Elewacja tylna /płd./ z dwuokienną apsydą analogiczną do apsydy transeptu. Na ścianie bocznej transeptu okna, na wysokości i w kształcie okien prezbiterium.

c.d.opisu na wkladce nr 1.

<p>14. Kubatura</p> <p>ok. 6340 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>nawy - 256 m²</p> <p>transept - 120 m²</p> <p>prezbiterium - 57 m²</p> <p>zakrystie - 82 m²</p> <p>wieża i lokalności - 64 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>sakralne</p>	<p>17. Urzycowanie obecne</p> <p>sakralne</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p>		<p>19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Stan zachowania nie budzi zastrzeżeń. Obiekt po bieżącym remoncie.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

- Ks. Tadeusz Tararuj - Spis kościołów, parafii oraz duchowieństwa diecezji w Drohiczynie, 1976 r., s. -48-49.

25. Opracował

tekst mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów BBiDZ Białystok

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

23. Zróżn. ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowania, signatury)

27. Załączniki wkładki - 2

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Hajnówka	Kosc. paraf. p.w. Podwyższenia krzyża św. i św. St. bpa	opis

c.d. opisu:

- Wnętrze: trójnawowe, typu bazylikowego, z transeptem. Nawa główna dwukrotnie szersza i dwukrotnie wyższa od bocznych, otwarta do nich półkolistymi arkadami sięgającymi do połowy wysokości jej ścian bocznych. Filary arkad kwadratowe w przekroju, od strony nawy opięte lizenami przejmującymi napór gurtów sklepiennych. W ścianie nawy głównej nad arkadami, tuż przy krzyżowo-beczkowym sklepieniu koliste okna. W nawach bocznych gurtu spływają także na lizeny ścian bocznych. Półkoliście zwieńczone prostokątne okna mocno rozglifione. Analogicznie ukształtowany transept. Apsydy otwarte do transeptu półkolistą arkadą, sklepienie konchowo. Prezbiterium trójprzęsłowe - bez gurtów sklepiennych. W lunetach półkoliście zwieńczone okna. Apsyda analogicznie opracowana jak pozostałe. We wszystkich pomieszczeniach posadzki z ugrów- brązowej terakoty. Ściany, sklepienia, filary, apsydy tynkowane na gładko i bielone na biało. Z prezbiterium prostokątne drzwi do zakrystii. Zakrystia zach. sklepiona kolebką z lunetami, w części pñ. wąski korytarz z którego wydzielono kwadratowy skarbczyk. Korytarz i skarbczyk nakryte sklepieniem beczkowym. Posadzki z terakoty jak w nawie. Ściany tynkowane, białe. Zakrystia wsch. poprzedzona wiatrołapem. Wiatrołap sklepiony beczkowo z cementową posadzką. Zakrystia nakryta stropem płaskim z tynkowaną podsiębitką. Kruchta w masywie wieżowym, otwarta do nawy półkolistą arkadą, nakryta stropem płaskim, wylewanym. Tuż przy drzwiach konchy z rzeźbami apostołów. Posadzka jak w nawie. Nad kruchtą, dostępny klatkami schodowymi od strony naw bocznych chór muzyczny z arkadą zamkniętą łukiem odcinkowym, poprzedzona nadwieszonym balkonikiem zarysowanym na łuku odcinkowym, spłaszczonym ujętym po bokach odcinkami prostymi. Balustrada balkonu pełna, z cegły, od góry i dołu ogzysowana. Czoło zdobione dziewięcioma prostokątnymi oprofilowanymi płycinami. Nad chórem drewniany strop wieży, belkowy bez podsiębitki. Klatki schodowe wąskie, bez cech je wyróżniających, doświetlone wąskimi oknami elewacji. Wejścia boczne, ze stropami, bez cech je wyróżniających. Wszystkie tynkowane, białe.

- Instalacje: elektryczna, c.o., woda.

- Wypozażenie: bezstylowe, na uwagę zasługuje mozaika w apsydzie przy prezbiterium, ilustrująca "ukrzyżowanie", trójpostaciowa.

Wkładkę założył: mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BBiDZ Białystok

1. Miejscowość

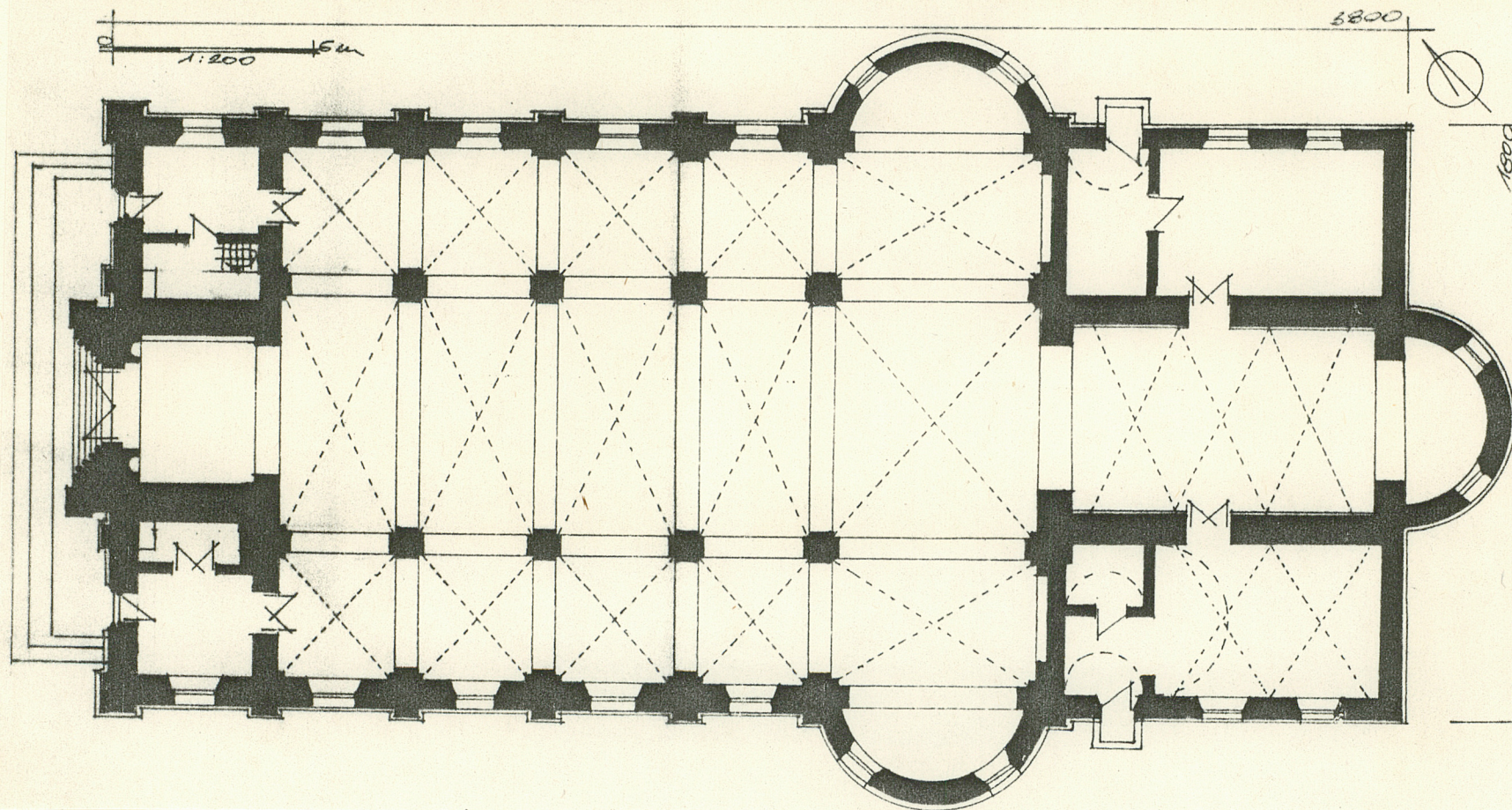
Hajnówka

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Kość.paraf.p.w.Podwyższe
nia Krzyża Św.i Św.St.bpa

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia, plany

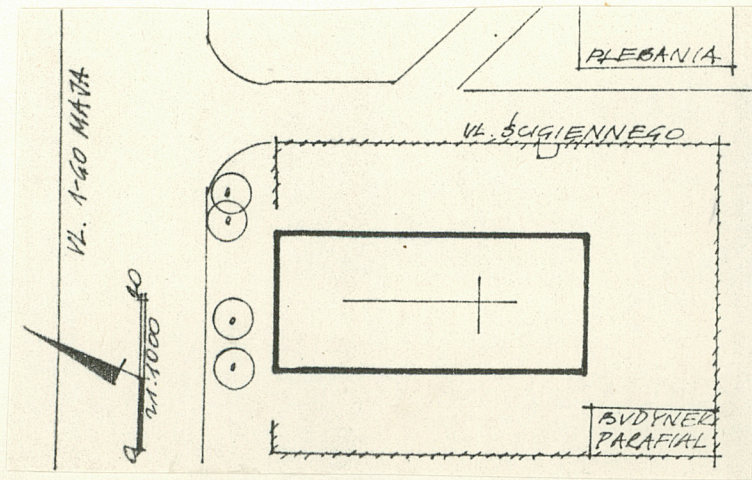
Wkładkę założył: mgr Jan Maraśkiewicz III. 1989 r.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BBiDZ Białystok

OZGraf. Z.P. Ostróda zam. 699 nakł. 23.690

Wzór ODZ 1978 r.

[illegible]